

Sygn. akt III AUa 648/12

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 11 października 2012 r.

Sąd Apelacyjny - III Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w G.

w składzie:

Przewodniczący:	SSA Maria Sałańska - Szumakowicz (spr.)
Sędziowie:	SSA Grażyna Horbulewicz SSA Małgorzata Węgrzynowska - Czajewska
Protokolant:	stażysta Emilia Romanik

po rozpoznaniu w dniu 11 października 2012 r. w Gdańsku

sprawy J. W.

przeciwko

Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w S.

o świadczenie przedemerytalne

na skutek apelacji J. W.

od wyroku Sądu Okręgowego w Słupsku V Wydziału Pracy i Ubezpieczeń Społecznych z dnia 1 marca 2012 r. sygn. akt V U 62/12

oddala apelację.

Sygn. akt III AUa 648/12

UZASADNIENIE

Decyzją Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w S. z dnia 28.12.2011r., odmówiono ubezpieczonemu J. W. prawa do świadczenia przedemerytalnego.

W odwołaniu od powyższej decyzji ubezpieczony wniósł o jej zmianę i orzeczenie co do istoty sprawy wskazując w uzasadnieniu, że decyzja jest krzywdząca. Zdaniem ubezpieczonego organ rentowy bezzasadnie pominął okres przerwy po odbyciu służby wojskowej od 8.10.1976r. do 1.11.1976r.

Pozwany Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w S. wniósł o oddalenie odwołania i zasądzenie kosztów zastępstwa procesowego. W uzasadnieniu podniósł, że cytowane przez ubezpieczonego przepisy uprawniają do wliczenia czasu odbywania służby wojskowej i czas taki ubezpieczonemu organ rentowy wliczył. Brak jest postaw do wliczenia

ubezpieczonemu, nawet w oparciu o powołane przepisy okresu nie odbywania służby wojskowej (przerwy w zatrudnieniu).

Sąd Okręgowy w Słupsku V Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych wyrokiem z dnia 1 marca 2012r. wydanym w sprawie V U 62/12 oddalił odwołanie (pkt. 1), nie obciążył ubezpieczonego J. W. kosztami procesu (pkt.2).

Powyższe rozstrzygnięcie Sąd I instancji oparł na następujących ustaleniach i rozważaniach: W dniu 12.12.2011 r. ubezpieczony J. W., urodzony (...), złożył wniosek o świadczenie przedemerytalne. Organ rentowy uznał za udowodniony okres ubezpieczenia wynoszący łącznie 39 lat, 11 miesięcy i 19 dni, w tym 39 lat, 10 miesięcy i 4 dni okresów składkowych. W okresie od 20.05.1971r. do 31.08.2010r. ubezpieczony był zatrudniony w Przedsiębiorstwie Produkcji (...) Sp. z o.o. w B.. Stosunek pracy uległ rozwiązaniu z przyczyn dotyczących zakładu pracy.

Ubezpieczony w okresie od dnia 25.10.1974r. do 7.10.1976r. odbywał zasadniczą służbę wojskową. Do pracy powrócił w dniu 2.11.1976r.

Decyzją Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w S. z dnia 28.12.2011 r., odmówiono ubezpieczonemu prawa do świadczenie przedemerytalnego.

W oparciu o tak ustalony stan faktyczny Sąd I instancji zważył, że wywiedzione odwołanie nie zasługuje na uwzględnienie.

Sąd Okręgowy wyjaśnił, iż zgodnie z art. 2 ust. 1 pkt 5 ustawy z dnia 30 kwietnia 2004 roku o świadczeniach przedemerytalnych (Dz.U. z 2004 r., nr 120, poz. 1252) prawo do świadczenia przedemerytalnego przysługuje osobie, która do dnia rozwiązania stosunku pracy z przyczyn dotyczących zakładu pracy, w rozumieniu przepisów ustawy o promocji zatrudnienia, w którym była zatrudniona przez okres nie krótszy niż 6 miesięcy, posiada okres uprawniający do emerytury, wynoszący co najmniej 35 lat dla kobiet i 40 lat dla mężczyzn.

W art. 2 ust. 2 w/w ustawy postanowiono, że świadczenie przedemerytalne przysługuje osobie określonej w ust. 1 po upływie co najmniej 6 miesięcy pobierania zasiłku dla bezrobotnych, o którym mowa w ustawie o promocji zatrudnienia, jeżeli osoba ta spełnia łącznie następujące warunki:

- 1) nadal jest zarejestrowana jako bezrobotna;
- 2) w okresie pobierania zasiłku dla bezrobotnych nie odmówiła bez uzasadnionej przyczyny przyjęcia propozycji odpowiedniego zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej, w rozumieniu ustawy o promocji zatrudnienia, albo zatrudnienia w ramach prac interwencyjnych lub robót publicznych;
- 3) złoży wniosek o przyznanie świadczenia przedemerytalnego w terminie nieprzekraczającym 30 dni od dnia wydania przez powiatowy urząd pracy dokumentu poświadczającego 6 - miesięczny okres pobierania zasiłku dla bezrobotnych.

Ubezpieczony domagał się zaliczenia do wymaganego okresu zatrudnienia okresu nieświadczenia pracy po zakończeniu zasadniczej służby wojskowej. Zdaniem Sądu Okręgowego stanowisko ubezpieczonego nie jest zasadne. Sąd I instancji wskazał, że w komentarzu do art. 6 ustawy z dnia 17.12.1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych pod redakcją K. A. wydawnictwo (...) stwierdzono jednoznacznie, że jako okresu ubezpieczenia (składkowego lub nieskładkowego) w rozumieniu ustawy z dnia 17.12.1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych nie można też uznać, maksymalnie 30-dniowego (art. 120 ustawy o powszechnym obowiązku obrony RP), okresu przerwy pomiędzy zwolnieniem ze służby wojskowej a podjęciem pracy u pracodawcy, u którego pracownik był zatrudniony w dniu powołania do służby. Sąd Okręgowy zauważył, że art. 120 ustawy o powszechnym obowiązku obrony RP) określa uprawnienia pracownika kończącego odbywanie czynnej służby wojskowej i jednocześnie obowiązki zakładu pracy w zakresie stosunku pracy, mianowicie, po pierwsze, zakład pracy zatrudniający w momencie zakończenia służby wojskowej ma obowiązek zatrudnić takiego pracownika, po drugie, zatrudnienie winno być na stanowisku uprzednio zajmowanym lub równorzędnym pod względem rodzaju pracy i wynagrodzenia, po trzecie, okres zasadniczej służby wojskowej wlicza się do wszelkich uprawnień związanych

z tym zatrudnieniem (dodatek stażowy, nagrody jubileuszowe itp.) i jedynym warunkiem koniecznym dla zachowania tych uprawnień jest fakt zgłoszenia powrotu do pracy w ciągu 30 dni od zwolnienia ze służby (art. 106). Termin 30 dni wymieniony w obu przepisach jest więc terminem nieprzekraczalnym, w którym pracownik ma wyrazić wolę powrotu do pracy, ale nie może być zaliczony jako okres składkowy, bądź nieskładkowy, a to z tej przyczyny, że brak jest w dyspozycji ww. przepisu jakichkolwiek szczególnych uregulowań w tym zakresie. Wręcz odwrotnie, przepis ten mówi wprost o zaliczeniu do uprawnień wynikających ze stosunku pracy jedynie okresu odbywania czynnej służby wojskowej. Fakt, że w chwili, gdy ubezpieczony odbywał służbę wojskową sytuację regulowały art. 106 i 108 ustawy o powszechnym obowiązku obrony nie ma znaczenia dla rozstrzygnięcia gdyż ich treść normatywna pozostała niezmienną.

Sąd I instancji podkreślił, że ze względu na redakcję art. 6 i 7 ustawy z dnia 17.12.1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych zaliczenie danego okresu do składkowych bądź nieskładkowych wymaga jednoznacznego umieszczenia go w katalogu tych okresów, brak jest argumentów przemawiających za możliwością domniemywania, że dany okres ma charakter składkowy bądź nieskładkowy.

Sąd Okręgowy nie podzielił poglądu skarżącego, że okres 30 dni po zakończeniu służby wojskowej jest przywilejem dla osób odbywających służbę wojskową i odmowa zaliczenia go do okresów składkowych narusza zasady demokratycznego państwa prawnego oraz równego traktowania skoro nie jest to okres opłacania składek ani też okres, który mimo nieopłacenia składek zasługiwał ze strony ustawodawcy na szczególne potraktowanie. W ocenie Sądu Okręgowego okres ten ma charakter zbliżony do okresu urlopu bezpłatnego, który również nie podlega zaliczeniu do okresów składkowych i nieskładkowych. W oparciu o ustalony w sprawie materiał dowodowy Sąd Okręgowy ustalił, że ubezpieczony nie posiada 40-sto letniego okresu zatrudnienia, wymaganego do przyznania świadczenia przedemerytalnego.

Z tych racji natury faktycznej i prawnej na podstawie art. 477¹⁴ § 1 k.p.c., Sąd Okręgowy oddalił odwołanie.

Apelację od powyższego wyroku wywiódł ubezpieczony, zaskarżając go w całości i zarzucając, że Sąd pierwszej instancji bezzasadnie nie uwzględnił roszczeń ubezpieczonego, w zakresie zaliczenia przy określeniu uprawnień ubezpieczonego, do świadczenia przedemerytalnego okresu przerwy w zatrudnieniu, po odbyciu służby wojskowej od dnia 08.10.1976r. do dnia 01.11.1976r., przez co dopuścił się naruszenia przepisów prawa materialnego, w szczególności postanowienia art. 2 ust. 1 pkt. 5 ust. o świadczeniach przedemerytalnych, a nadto przekroczył granice swobodnej oceny dowodów w rozumieniu art. 233 § 1 k.p.c.

Wskazując na powyższe, apelujący wniósł o zmianę zaskarżonego orzeczenia i przyznanie ubezpieczonemu dochodzonego świadczenia przedemerytalnego oraz zasądzenie na rzecz ubezpieczonego, ewentualnych, kosztów postępowania.

W uzasadnieniu ubezpieczony wyjaśnił, że ocena zaistniałego stanu faktycznego, dokonana przez Sąd pierwszej instancji, jest sprzeczna z społecznym przeznaczeniem przepisów emerytalno-rentowych oraz funkcji społecznej, której przepisy te mają służyć. Apelujący podkreślił, że ustawodawca *expressis verbis*, w żadnym przepisie, nie wykluczył możliwości zaliczenia okresu, po zakończeniu odbywania służby wojskowej, a przed kontynuowaniem zatrudnienia u dotychczasowego pracodawcy, do okresów uprawniających do nabywania uprawnień do uzyskania świadczeń emerytalno-rentowych. Ubezpieczony uważa, że okres 30 dni, pomiędzy odbyciem służby wojskowej, a powrotem do pracy, należy traktować tak jak okres odbywania przez pracownika służby wojskowej, czyli w rozumieniu prawa pracy, jako okres nieobecności usprawiedliwionej niepłatnej, zaliczanej do uprawnień wynikających ze stosunku pracy. Zatem podobnie jak okres służby wojskowej, okres ten należy traktować jak okres podlegania ubezpieczeniu społecznemu. Jako podstawę swojego stanowiska, ubezpieczony wskazał art. 106 ust. 1 ust. o powszechnym obowiązku obrony, obowiązującej w 1976r, z mocy którego zakład pracy, który zatrudniał pracownika w dniu powołania do zasadniczej lub okresowej służby wojskowej, był obowiązany zatrudnić go na poprzednio zajmowanym stanowisku lub na stanowisku równorzędnym o ile, w ciągu 30 dni od dnia zwolnienia z tej służby zgłosił swój powrót do zakładu pracy w celu podjęcia zatrudnienia. Z kolei art. 108 ust. 1 w/w stanowił o zaliczaniu okresu odbytej służby

wojskowej do wszelkich uprawnień związanych z zatrudnieniem, pracownikom, którzy po odbyciu służby podjęli, w określonym ustawowo terminie, zatrudnienie w tym samym zakładzie pracy, w którym byli zatrudnieni przed powołaniem do służby wojskowej, żołnierzowi, który podjął zatrudnienie wlicza się czas odbywania służby wojskowej do okresu zatrudnienia w zakładzie pracy, w którym podjął zatrudnienie, w zakresie wszelkich uprawnień związanych z zatrudnieniem w tym zakładzie oraz w zakresie szczególnych uprawnień uzależnionych od wykonywania pracy / vide kom. do art. 301, Kodeks pracy Komentarz, Beck/. Zdaniem ubezpieczonego brak podstaw, aby z w/w przywileju wyłączyć uprawnienia emerytalno-rentowe.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje:

Apelacja ubezpieczonego nie zasługuje na uwzględnienie, ponieważ nie zawiera zarzutów skutkujących uchyleciem lub zmianą wyroku Sądu I instancji.

W apelacji ubezpieczony podniósł zarzut naruszenia prawa procesowego, a w szczególności art. 233 § 1 k.p.c. poprzez przekroczenie granic swobodnej oceny dowodów.

Podkreślenia wymagało, że skuteczne postawienie zarzutu sprzeczności istotnych ustaleń ze zgromadzonymi dowodami lub naruszenia art. 233 § 1 k.p.c. wymaga wykazania, że sąd uchybił zasadom logicznego rozumowania lub doświadczenia życiowego, lub nie uwzględnił wszystkich przeprowadzonych w sprawie dowodów, jedynie to bowiem może być przeciwstawione uprawnieniu do dokonywania swobodnej oceny dowodów (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 13 października 2004 r. w sprawie III CK 245/04, publik. LEX 174185).

W ocenie Sądu II instancji apelujący nie zdołał wykazać wadliwości rozumowania Sądu Okręgowego z punktu widzenia zaprezentowanych powyżej kryteriów.

Istota niniejszej sprawy polegała na rozstrzygnięciu, czy okres od zakończenia zasadniczej służby wojskowej - do dnia podjęcia pracy u dotychczasowego pracodawcy podlegał zaliczeniu do okresów składkowych lub nieskładkowych, jak również - w tym kontekście - na ustaleniu prawa ubezpieczonego J. W. do świadczenia przedemerytalnego na podstawie ustawy z dnia 30 kwietnia 2004 r. o świadczeniach przedemerytalnych (Dz. U. z 2004 r., nr 120 poz. 1252). Przepis art. 2 ust. 1 pkt 5 w/w ustawy wskazuje, że prawo do świadczenia przedemerytalnego przysługuje osobie, która do dnia rozwiązania stosunku pracy z przyczyn dotyczących zakładu pracy, w rozumieniu przepisów ustawy o promocji zatrudnienia, w którym była zatrudniona przez okres nie krótszy niż 6 miesięcy, posiada okres uprawniający do emerytury, wynoszący co najmniej 35 lat dla kobiet i 40 lat dla mężczyzn.

Zgodnie z art. 2 ust. 3 tej ustawy świadczenie przedemerytalne przysługuje po upływie co najmniej 6 miesięcy pobierania zasiłku dla bezrobotnych, o którym mowa w ustawie o promocji zatrudnienia, jeżeli osoba ta spełnia łącznie następujące warunki: nadal jest zarejestrowana jako bezrobotna; w okresie pobierania zasiłku dla bezrobotnych nie odmówiła bez uzasadnionej przyczyny przyjęcia propozycji odpowiedniego zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej w rozumieniu ustawy o promocji zatrudnienia, albo zatrudnienia w ramach prac interwencyjnych lub robót publicznych; złoży wniosek o przyznanie świadczenia przedemerytalnego w terminie nieprzekraczającym 30 dni od dnia wydania przez powiatowy urząd pracy dokumentu poświadczającego 6-miesięczny okres pobierania zasiłku dla bezrobotnych.

Nie jest sporne, że wnioskodawca spełnił w/w warunki, poza spornym ustaleniem, czy ma 40 lat okresów składkowych i nieskładkowych. Z materiału dowodowego zgromadzonego w niniejszej sprawie wynika, że ubezpieczony w okresie od dnia 25.10.1974 roku do 7.10.1976 roku odbywał zasadniczą służbę wojskową. Do pracy powrócił w dniu 2.11.1976r.

Ponowne podjęcie pracy u pracodawcy nastąpiło w ciągu 30 dni od zakończenia służby, co zgodnie z art. 106 obowiązującej wówczas ustawy z dnia 21 listopada 1967 r. o powszechnym obowiązku obrony Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej (Dz. U. z 1967 r. nr 44 poz. 220 ze zm.) uzasadniało wliczenie okresu służby wojskowej do wszystkich uprawnień pracowniczych. Brak jest natomiast podstaw do zakwalifikowania do stażu ubezpieczeniowego wnioskodawcy spornego okresu przerwy pomiędzy zakończeniem przez wnioskodawcę pełnienia czynnej służby

wojskowej, a powrotem do pracy, trwającej od dnia 8.10.1976r. do dnia 1.11.1976 r. (por. wyrok Sądu Apelacyjnego w Białymstoku z dnia 5.10.2005r., III AUa 621/10).

W tym miejscu należy wskazać, że okresy nieskładkowe zostały enumeratywnie wymienione w art. 7 ustawy z dnia 17.12.1998 r. o emeryturach i rentach z FUS, który jednak nie zawiera wariantu zaliczenia okresu przerwy pomiędzy zwolnieniem z czynnej służby wojskowej, a powrotem do pracodawcy. Okres takiej przerwy nie jest także wymieniony jako okres składkowy w art. 6 ust. 1 pkt 4 w/w ustawy, który wskazuje, że za okresy składkowe uważa się okresy czynnej służby wojskowej w Wojsku Polskim lub okresy równorzędne albo okresy zastępczych form tej służby.

W ocenie Sądu Apelacyjnego ustawa o powszechnym obowiązku obrony sprecyzowała w sposób jednoznaczny, że okres zasadniczej służby wojskowej kończy się z chwilą opuszczenia koszar po przeniesieniu żołnierza do rezerwy. Zgodnie bowiem z art. 71 (a wcześniej art. 75) tej ustawy - zwolnienie z czynnej służby wojskowej następowało po upływie czasu trwania służby ustalonego w ustawie lub powołaniu. Zwolnienie przeprowadzali dowódcy jednostek wojskowych lub inne organy wojskowe. Żołnierza uważa się za zwolnionego z czynnej służby wojskowej z chwilą jego odejścia z miejsca pełnienia służby, po zwolnieniu z niej.

Wspomniany przepis art. 6 ust. 1 pkt 4 ustawy o emeryturach i rentach z FUS stanowi, że jedynie okresy służby wojskowej są okresami składkowymi. Stąd do okresów składkowych na podstawie tego przepisu - można zaliczyć okres zasadniczej służby wojskowej tylko do dnia opuszczenia jednostki wojskowej po otrzymaniu rozkazu zwolnienia ze służby, a nie sporny okres przerwy, podczas której wnioskodawca opuścił już teren jednostki wojskowej, a jeszcze nie zgłosił gotowości podjęcia zatrudnienia u pracodawcy. Stosownie do art. 106 ustawy o powszechnym obowiązku obrony, w brzmieniu obowiązującym w spornym okresie (obecnie art. 120) - pracownikowi, który w ciągu trzydziestu dni od zwolnienia z zasadniczej służby wojskowej podjął pracę, czas odbywania służby wojskowej wlicza się do okresu zatrudnienia w zakładzie pracy, w którym podjął pracę, w zakresie wszelkich uprawnień wynikających z Kodeksu pracy oraz przepisów szczególnych. Treść tych przepisów jest obecnie taka sama, ale zdaniem Sądu Apelacyjnego umożliwia on zaliczenie do okresów składkowych jedynie okresu służby wojskowej - do dnia opuszczenia koszar.

Podsumowując, zdaniem Sądu Apelacyjnego, Sąd pierwszej instancji nie naruszył przepisów prawa procesowego ani materialnego. Apelacja ubezpieczonego nie zawiera argumentów które mogłyby zmienić tą ocenę, a zatem uznać należy, że zaskarżony wyrok odpowiada prawu.

Mając na uwadze powyższe, na mocy art. 385 k.p.c. Sąd Apelacyjny orzekł jak w sentencji.